

2. Щербан Т.Д. Професійна готовність в контексті розвитку системи профвідбору / Т.Д. Щербан // *Pedagogy and Psychology: science and education a new dimension* / - Budapest. 2015. – III (29), issue 5. – С.76-79.

3. Щербан Т.Д. Окремі критерії системи профвідбору / Т.Д.Щербан, В.В. Гоблик, Г.В. Щербан // *Актуальные проблемы современной науки: сборник тезисов научных работ IV Международной научно-практической конференции 29 декабря 2015 г.) / Международный научный центр. – Москва-Будапешт-Вена, 2015. – С. 14-16.*

УДК 159.923.2:355

*Юрков Олександр Сергійович
Мукачівській державний університет
м. Мукачево, Україна*

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ У ВІЙСЬКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Поступовий перехід на комплектування Збройних сил України на контрактну основу, необхідність оптимального розв'язання сучасних проблем військової служби, психологічні особливості управління військовими підрозділами в зоні проведення АТО на Донбасі потребує від командирів (начальників) глибоких знань закономірностей функціонування психіки особистості військовослужбовця.

Визначення ефективних напрямів виховного впливу на військовослужбовців неможливо без знання структури особистості та закономірностей її формування, розвитку і самовдосконалення. Найвідомішими зарубіжними теоріями особистості є : психоаналіз (З. Фройд, К. Г. Юнг, А. Адлер, Е. Фром. К. Хорні та ін..) ; поведінкова школа (Д. Б. Вотсон, Б. Ф, Скінер та ін.) ; гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Р. Роджерс та ін..).

Великий внесок у вивчення природи особистості внесли вітчизняні психологи : Л. Виготський, С. Рубінштейн, О. Леонт'єв, Б. Анан'єв, Г. Костюк, К. К. Платонов , В Рибалко та ін.. Так психологічні дослідження В. В. Рибалки [1] дозволили звернути увагу на важливу детермінанту особистісної структури – вік молодих людей, а також на конкретні особистісні якості, що необхідні військовослужбовцю : військову комунікабельність, цілеспрямованість, рішучість, наполегливість, сміливість, патріотизм, емоційну стійкість, здатність до саморегуляції в екстремальних умовах бою, військову компетентність, оперативне прийняття рішень,працездатність, витривалість, загартованість.

Військова психологія розглядає формування та розвиток особистості воїна як активного суб'єкта крізь призму його діяльності. Тому високоорганізована і мотивована діяльність рішуче впливає на розвиток особистості військовослужбовця.

У зв'язку з цим, командир скеровує свою цілеспрямовану роботу на подальше формування та розвиток особистості підлеглого за рахунок організації бойової та гуманітарної підготовки в підрозділі.

Основні напрямки розвитку особистості у військовій діяльності [2,3] :

1. Військовій праці притаманно прийняття рішень, що добре впливає на розвиток пізнавальних процесів: сприйняття, уявлення, уваги, пам'яті, мислення, мови тощо.

2. Високоемоційний характер військовій діяльності збагачує емоційно-почуттєву сферу військовослужбовця сприяє розвитку простих та складних почуттів.

3. Військова діяльність розвиває волю військовослужбовця. Тому командир у процесі навчання і виховання підлеглих має прагнути формувати й розвивати у них такі вольові риси, як цілеспрямованість, сміливість, ініціативність, самостійність, витримка, рішучість, наполегливість за рахунок:

- організації інтенсивної бойової підготовки;
- спеціальних тренувань зі зміною обставин, умов та засобів досягнення мети;
- розвитку мотиваційного компоненту;
- систематичне закріплення досвіду вольових дій на всіх етапах досягнення результатів.

4. Психічний стан характеризує тимчасову динаміку психічної діяльності воїна, безпосередньо впливає на динаміку психічних процесів, на вияв властивостей особистості, ефективність її службової діяльності. На психічному стані особового складу позначається соціально-психологічний клімат, настрої і традиції в колективі, взаємини з командирами. Тому командир має знати причини виникнення тих чи інших психічних станів, розвивати й закріплювати позитивні психічні стани, як зосередженість, стійкість, зібраність, інтерес, радість та нейтралізувати розвиток негативних станів (неуважність, боязливість, дратливість).

5. Важливим фактором формування особистості військовослужбовця є виховання. важливість його посилюється тим, що у молодих людей недостатньо систематизовані погляди та переконання, з негативними рисами характеру та звичками, недисциплінованою поведінкою.

6. На початковому етапі військової служби дуже важливою проблемою є адаптація особистості до нових умов життєдіяльності. Тому командирі необхідно тримати у полі зору процеси професійної, психофізіологічної, соціально-психологічної, санітарно-гігієнічної та позаслужбової адаптації.

7. Позитивні приклади командирів також спонукають воїнів до самооцінки, розвивають у них самодисципліну й прагнення до самовдосконалення.

8. Особистість може існувати тільки у спілкуванні з іншими особистостями. Без спілкування, в ізоляції від суспільства немає особистості. Тому у спілкуванні з товаришами по службі формується і вдосконалюється особистість військовослужбовця. На цій особливості будується принцип виховання : виховання у колективі та через колектив. Звідси командир

зобов'язаний уміло формувати і гуртувати свій підрозділ у військовий колектив, який має виконувати свої виховні функції щодо кожного окремого воїна.

9. Командиру обов'язково слід знати життєвий шлях воїна до служби, його нинішні інтереси, ставлення до служби, тому що його індивідуально-психологічні особливості впливають із того, що діяло на нього, якій життєвий шлях воїна до служби, його нинішні інтереси, ставлення до служби.

Таким чином, спираючись на ці знання володіючи обґрунтованою методикою вивчення особистості, командир (начальник) може визначити перспективи й можливості розвитку особистості воїна, а також уміло управляти цим процесом.

Література:

1. Рибалка В. В. Психологічна структура особистості / В. В. Рибалка. // Психологія. За ред. Ю.Л. Трофімова. – К. : Либідь, 2001. – с.116-121.

2. Лісовський П. М. Військова психологія : методологічний аналіз : навчальний посібник. / Лісовський П. М. - К. : Кондор- Видавництво, 2017. – 290 с.

3. Ягупов В. В. Військова психологія : підручник. / В. В. Ягупов. – К. : ТанDEM, 2004. – 656 с.

УДК 378.015.31:159.954.2

*Юрков Олександр Сергійович,
Пинів Світлана Василівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВЧИТЕЛЯ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Творчий потенціал учителя розуміється дослідниками як невід'ємна складова частина сукупної культури фахівця, що вміщує наявні та потенційні здатності й можливості до створення чогось нового або перетворення пізнаного, як відкритість особистості до змін та самовдосконалення. Одночасно творчий потенціал учителя виступає провідним чинником урізноманітнення та розвитку сукупної професійної культури педагога.

Тому, можна вважати, що й творчий потенціал вчителя як професіонала формується і розвивається в межах вищої освіти та збагачується в практичній діяльності. Проблема творчого потенціалу вчителя залишається актуальною та вимагає подальшого її вивчення у процесі професійної підготовки майбутнього учителя.

Творчий потенціал студентів - майбутніх педагогів розглядається як обов'язкова внутрішня структура сучасного фахівця, що дозволяє не тільки домогтися компетентності та успішності в педагогічній діяльності, але й стати